

وَدَعَاكَ أَيُّوبَ لِضِدِّ مَسَّهُ
 هَدَيْكَ الْمَسِيحَ أَنِّي بَشِيرًا مُخْبِرًا
 وَكَذَلِكَ مُوسَى لَمْ يَزَلْ مُتَوَسِّلًا
 وَالْأَنْبِيَاءُ وَكُلُّ مَا خَلَقَ الْوَرَى
 لَكَ مُعْجَزَاتٍ عَجَزَتْ كُلُّ الْوَرَى
 نَضَقَ الطَّعَامَ لِسْمِيهِ لَكَ مُعَلِنًا
 وَالذُّبَّ جَاءَكَ وَالغَزَالَ قَدَانَتْ
 وَكَذَلِكَ الْوَحُوشُ أَنْتَ إِلَيْكَ وَسَلَّمَتْ
 وَدَعَوْتَ أَشْجَارًا أَنْتَكَ مُطِيعَةٌ
 وَالْمَاءُ فَاضَرَ بِرَأْحَتِكَ وَسَبَّحَتْ
 وَعَلَيْكَ ظَلَّتِ النَّمَامَةُ فِي الْوَرَى
 وَكَذَلِكَ لَا أَرَى لِسْمِيكَ فِي الثَّرَى
 وَأَشْفَيْتَ ذَا الْعَاهَاتِ مِنْ مَرَضِهِمْ
 وَرَدَدْتَ عَيْنَ قَتَادَةَ بَعْدَ الْعَمَى
 وَكَذَا خَبِيبٌ وَأَبْنُ عَفْدٍ بَعْدَمَا
 وَعَلَى مَرْمَدٍ بِيَدِ دَاوَيْتَهُ
 وَسَأَلْتَ رَبَّكَ فِي بَنِي جَابِ وَعَبْدًا مَا

فَازِيدَ عَنْهُ الضَّرْحِينَ دَعَاكَ
 بِصِفَاتِ حُسْنِكَ مَا دَحَا لِغُلَاكَ
 بِكَ فِي الْقِيَمَةِ مُحْتَمٍ بِحِمَاكَ
 وَالرُّسُلُ وَالْأَمْلَاقُ تَحْتَ لَوَاكَ
 وَفَضَائِلُ جَلَّتْ فَلَيْسَ خَاكَ
 وَالضَّبُّ قَد لَبَّأَكَ جِبْنَ لِقَاكَ
 بِكَ تَسْجُدُ وَتَحْتَمِي بِحِمَاكَ
 وَشَكَى لِبَعِيرِ إِلَيْكَ جِبْنَ رَأَاكَ
 وَسَعَتْ إِلَيْكَ مَجِيبَةٌ لِنِدَاكَ
 جَمُّ الْحَصَى بِالْفِضْلِ فِي بِنَاكَ
 وَأَجْدَعُ حَنَّنَ إِلَى كَدِيمِ لِقَاكَ
 وَالصُّخْرُ قَدْ غَاصَتْ بِهِ قَدَمَاكَ
 وَمَلَأَتْ كُلَّ الْأَرْضِ مِنْ جَدْوَاكَ
 وَأَبْنُ الْحَصِينِ شَفِيئَهُ بِشِفَاكَ
 جِرْحًا شَفِيئَهُمَا يَلْمَسُ يَدَاكَ
 فِي خَبِيرٍ وَشَفِيَّ بَطِيْبِنَاكَ
 أَنْ مَاتَ أَحْيَاهُ وَقَدْ أَرْضَاكَ

أصل تخمها
 وكلها في الوري
 من الحما
 فليس تخا
 بهي الحما
 لفا فعل ما ضي او فوا وزه
 خلاف لغدر بوماده باب
 راعدن كاوز

حبيب ثناكا

وَدَعَوْتَ رَبِّكَ عَامَ قَحْطٍ مَعْلِنًا
 وَدَعَوْتَ كُلَّ أُمَّةٍ فَأَنْقَادُوا إِلَيَّ
 أَعْدَاكَ عَادُوا فِي الْقُلُوبِ جَمِيعِهِمْ
 فِي يَوْمٍ بَدْرٍ قَدِ أَنْتَكَ مَلَيْكَ
 وَالْفَتْحُ جَاءَكَ يَوْمَ قُتِبَتْ مَكَّةُ
 هُوْدٌ وَبُؤْسٌ مِنْ لَهَا لَكُ جَنَادُ
 قَدِ فُتَّتْ بَاطِلُهُ جَمِيعَ الْأَنْبِيَا
 وَاللَّهِ يَا لَيْسَ مِثْلُكَ لَمْ يَكُنْ
 عَزَّ وَصَفَكَ الشُّعْرَاءُ يَا مَدَنِيْدُ
 مَاذَا يَقُولُ الْمَادِحُونَ وَمَاعَسَى
 وَاللَّهِ لَوْ أَنَّ الْبِحَارَ مِدَادُهُمْ
 لَمْ يَقْدِرِ الْتُقْلَانِ تَجْمَعُ نَدْدَهُ
 لِي فِيكَ قَلْبٌ مَغْرَمٌ يَا سَيِّدِي
 وَإِذَا سَكَتُ فَبَيْدَ صَمْتِي كُلَّهُ
 وَإِذَا سَمِعْتُ فَعَنْدَكَ قَوْلًا طَيِّبًا
 يَا مَالِكِي كُنْ شَافِعِي مِنْ فَاقَتِي
 يَا أَكْرَمَ الثَّقَلَيْنِ يَا كَنْزَ الْوَرَى

في القليل
 اوله واوله واوله
 في القليل
 اوله واوله واوله
 في القليل
 اوله واوله واوله

في القليل
 اوله واوله واوله

فَأَنْهَلَ فِطْرَ السَّيْبِ حِينَ دَعَاكَ
 دَعْوَاكَ طَوْعًا سَامِعِينَ نِدَاكَ
 صَرَخِي وَقَدَحِرْ مَوَ الرِّضَا بِجَفَاكَ
 مِنْ عِنْدِ رَبِّكَ فَأَتَلْتَ أَعْدَاكَ
 وَالنَّصْرُ فِي الْأَحْزَابِ قَدُوا فَاكَ
 وَجَمَالُ يَوْسُفَ مِنْ ضِيَاءِ سَنَاكَ
 طَدْرًا فَبِحَمَانِ الَّذِي اسْرَاكَ
 فِي الْعَالَمِينَ وَحَقٌّ مَنْ نَبَاكَ
 عَجَزُوا وَكَلُوا مِنْ صِفَاتِ عُلَاكَ
 أَنْ يَجْمَعَ الْكُتُبَ مِنْ مَعْنَاكَ
 وَالشُّعْبَ أَقْلَامَهُ جُعِلَ لَدَاكَ
 أَبَدًا وَمَا اسْطَاعُوا لَهُ إِدْرَاكَ
 وَخَشَاشَةٌ مَحْشُورَةٌ بِهَوَاكَ
 وَإِذَا نَطَقْتُ فَأَمَدُحُ عَلَيْكَ
 فَإِذَا أَنْظَرْتُ فَمَا أَرَى إِلَّا كَا
 فِي فَقَيْرٍ فِي الْوَرَى لَيْفَاكَ
 جَدُّ لِي بِجُودِكَ وَأَرْضِي بِرِضَاكَ

وَمِنَ النَّجْمِ بِحَمْدِكَ نَالٌ وَفَاكَ
فَلَقَدْ غَدَا مَتَمِّسًا بِعَدَاكَ
لِأَبِي حَنِيفَةَ فِي الْأَنَامِ سِوَاكَ
فَعَسَىٰ أَنْ كُنَّا فِي الْخَيْرِ نَحْتِ لَوْ كَا
مَا حَرَسْتَنَا قُلُوبَنَا مَنَوَاكَ
وَالنَّابِعِينَ وَكُلَّ مَنْزِلَاكَ

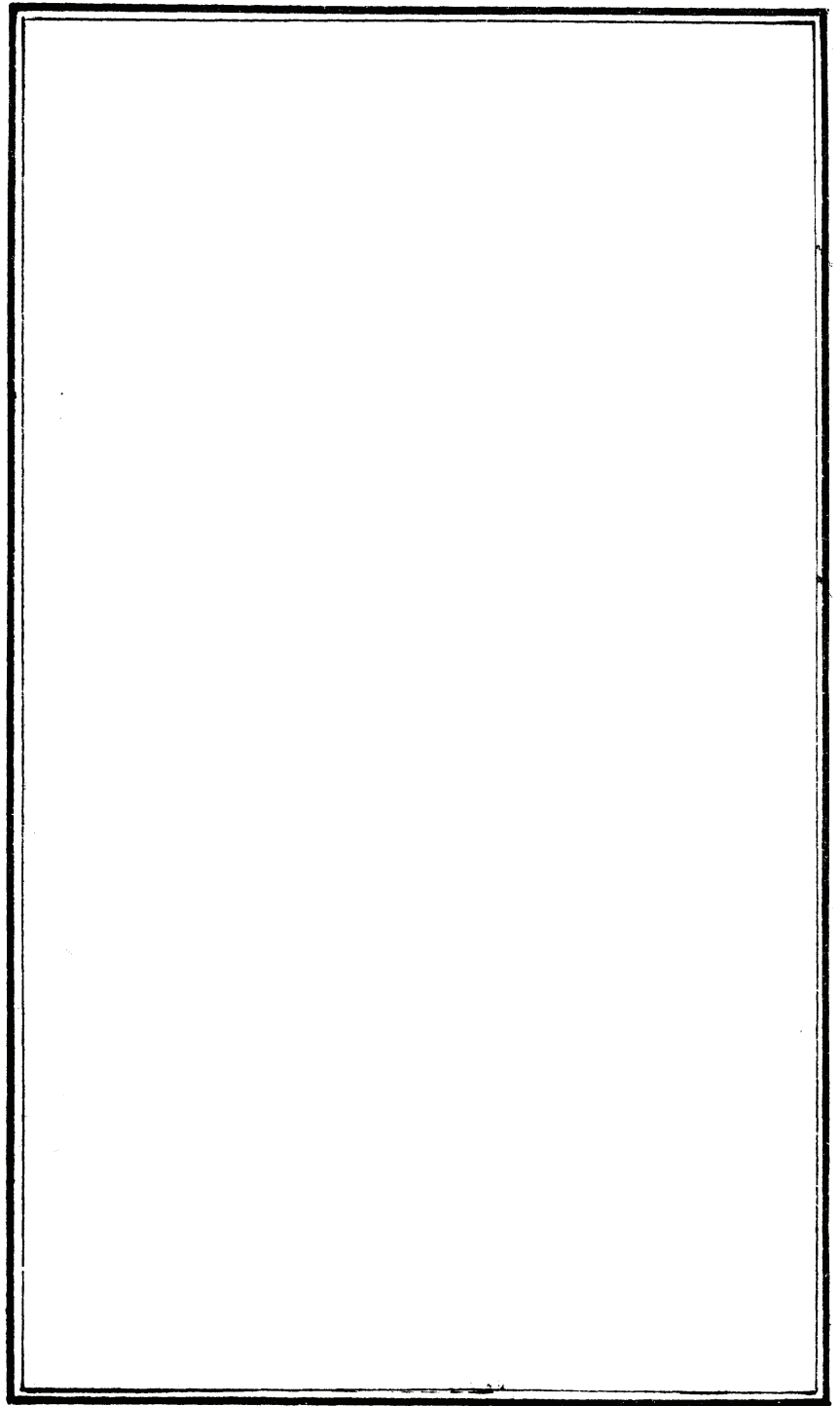
فَلَأَنْتَ أَكْرَمُ شَافِعٍ وَمُشْفِعٍ
فَعَسَاكَ تَشْفَعُ فِيهِ عِنْدَ حِسَابِهِ
أَنَا طَامِعٌ بِأَجُودِ مِنْكَ وَلَمْ يَكُنْ
فَأَجْعَلْ قِرَائِي شِفَاعَةً لِي فِي عِدِّ
صَلِّ عَلَيْكَ اللَّهُ يَا عَلِمَ الْهُدَى
وَعَلَىٰ صَحَابَتِكَ الْكِرَامِ جَمِيعِهِمْ

نَتَّ بَعُوْزِ اللَّهِ تَعَالَى

وَتَوْفِيقِهِ

م م م
م

الحمد لله الذي جعل اولاد الحسنين سادات و جعل خدم سيدهم سادات
 بمقتضى تقاديره الازلية و بموجب صفاته الجمالية و الصلوة والسلام
 على سيد السادات و منبع السعادات و على من صار سادات بقربه
 وصحبته و خدمته و متابعتة من امته اصحاب الكمال و ارباب المهتم
 العاليات (اما بعد) فيقول المفتقر الى ربه الجميل السيد الحاج ابراهيم
 الخليل ابن المرحوم السيد يحيى السعدى ابن المرحوم السيد فيض الله
 ابن المرحوم السيد على عاملهم الله تعالى بلطفه الجميل و كرمه الجليل ان
 هذه الترجمة لطيفة تتكفل لحل بعض مشكلات القصيدة الشهيرة بقصيدة
 ياسيد السادات التي نظمها سراج الامة ابو حنيفة نعمان ابن الثابت
 الكوفي الذي روى عن النبي صلى الله عليه وسلم في فضيلته ان ادم
 افتخر بي وانا افتخر برجل من امتي اسمه نعمان وكنيته ابو حنيفة هو سراج
 امتي و عنده صلى الله عليه وسلم ان سائر الانبياء يفتخرون بي وانا افتخر

بابي خيفة من احبه فقد احبتي ومن ابغضه فقد ابغضني كذلك
 التقدمة شرح مقدمة ابي الليث قال في الضياء المعنوي وقول ابن
 الجوزي انه موضوع تعصب لا تروى بطرق مختلفة وهكذا في
 فضائله ومناقبه اخبار كثيرة فمن اراد تفصيلها فليرجع الى تواضع
 وسميتها سرور القلوب العرفانية بترجمة القصيدة النعمانية
 المسماة بالدر المكون او حياة القلوب الازعانية بشرح القصيد
 النعمانية المسماة بالدر المكون فنقول اولاً وباللّه التوفيق انها من البحر
 الكامل الذي اصله مفاعله ست مرات وله ثلث اعاريض وتسعة
 اضرب عروضه الاولي سائلة ولها ثلاثة اضرب احدها سالم كعروضه
 وثانيها مقطوع وثالثها اخذ مضموع وعروضه الثانية جداء ولها ضربان
 احدها كعروضه وثانيها اخذ مضموع وعروضه الثالثة مجزوة ولها اربعة
 اضرب اولها مجزوة ومرفل وثانيها مجزوة ومزال وثالثها مجزوة وكعروضه ورابعها
 مجزوة ومقطوع فنقول ان هذه القصيدة الشريفة التي نظمت بمجد سيد
 البشر محمد لمصطفى صلى الله عليه وسلم عروضها سائلة وضميرها مقطوع
 ولا يضرنافي بعض الابيات اضمار العروض والضرب كما نبتين في
 تقطيعاتها وان خالف العروض الاندلسي لان سلافة العروض والضرب
 وعلتها في البحر الاخير من الصيغة فنقول وباللّه التوفيق عليه التكلان

وتسمى هذه الاضمار نظماً العروض
 او الضرب

لان في جميع امورنا واحوالنا محتاج الى توفيق الله تعالى وبلزمننا التوكل عليه تعالى

يا سيّد السّاد اذ تجنّبك فاصدا ۞ ارجو رضاك واحتمى بحمّاك

اولا بيتك معانيسنى بيان ايدى لثانيا مفرداتك معانى لغويّة سنّى ومقصود سنّى

وقواعد نحوية و صرفية اوزره اعرابى واعلانى بيان ايدى لثالثا اجزا سنك

قواعد عرضيه اوزرينه نقطى معانى بيان ايدى لم اثنى الله تعالى

بيان معانى بيت

اى ولولرك اولىسى اولان محمد صلى الله عليه وسلم حضرتلى سنك

مدح و ثناك قصدا يدعى اولديغم حاله قبوكه كدم سنك مدح و ثناك

اثناسنده اولان قصور و كسور مى عفو ك اولوب بندن راضى اولمى چا

ايدر اولديغم حاله و دىخي بن سنك حماله و شريعتك و سنت سنك ايله

احتما و تحفظ و صاقتر اولديغم حاله يعنى حراملر و مكروهلر دن

ولائق اولميان شيلردن سنك شريعتك ايله صاقتر اولديغم حاله

بيان معانى مفردات و اعراب و اعلال

يا كلمه سى قريب و متوسط و بعيدا چون نذايه موضوع در فعلى و جوابا

خذف اولنان در رت موضعك موضع ثانىسى اولان منادى با بنديك

تفصلى محلنده ميبندد امام ناظم حضرتلى كندىنى مفخر موجودات

حضرتلرنيك حضورنده فرض ايدوب احسن آداب ايله ياسيد

السادات دیوند ایلدی بو فرض و تقدیرک وجهی بواولکه که امام ناظم
 حضرت تریک صلوة و سلام و احیای سنن رسول الله ملتکه که امامک
 تبلیغی مناسبتیلہ قبر شریفندہ حی اولان رسولنک علیہ الصلوٰۃ
 والسلام اقبالی علاقہ سبیلہ غائبی حاضر منزلنہ تنزیل ایدوب حرف
 ندا ایله یاسید السادات بیوردی یا خود جائزکه امام ناظم حضرت تری
 مدینہ منورہ تشریف لندہ مواجہ سعادتہ قبر شریفندہ حی اولان منقر
 موجودات رسولنک حضرت تری بایمکاشفہ رویت ایدوب حقیقہ ندا ایله
 یاسید السادات دیوند ایلد سید لفظنک اصلی سیو ایدی زیسرا
 اوساد یسود دندر اتفاقا کذب سندنه یا ایله و اوجم اولدی قدسبت
 احدیہما بالستکون قاعدہ سی اوزره و اوی یا قدق یکی حرف برجنسند
 واقع اولدی بالرا اولی ساکن ثانی متحرک اولی ثانیہ ادغام ایله سید
 اولدی وزنی فیعل میدر عینک کسر بله یا خود فتحه کسر میابدال
 اوله رق یا خود فیعل میدد طویل کی بویله اوج قول وارد در اشهری اولدر
 ثالث ترجیح اولندی همنه ایله فعائل وزنی اوزره قومک جمعلد کلرند
 ایچون بو تفصیل دلائل الخیران شرحی فاسیده در سادات سیدک
 جمیدر حزب اعظم شارحی مدنی مرحوم علی القاری مرحومک المنسوی
 الی السادات قولنده دیرکه ساد یسود سیاده در اندن اسم سوذ در

صورة مجاز امامک حضورند
 غائب اولان رسول کبریا
 حضرت تری بیایندہ حاضر اولان
 شخصه تشبیه ایلدک ترجمده
 مذکور اولان علاقہ و وجه
 شبه ایله حاضر شخصه ندایه
 موضوع اولان یابی ذکر
 ایلدی غائب عن المجلس اولان
 محمد صلی الله علیه وسلم ندای
 مراد ایلدی استعاره مبرحه
 اصلیه اولدک ادعواک معناه
 اولسی حبسیله استعاره مکیه
 اولوق دخی ممکند سید السادات
 اولان رسولنک امام ناظم
 عندندہ حاضر شخصه
 علاقہ مذکورده ایله تشبیه
 ایدوب او شخصه رسولنک
 دهندہ استعاره ایدوب
 انک ملا میندن اولان یاند
 رسولنک اسناد ایله مشتبه
 اولان اول شخصک ذکر فی
 لفظنک ایله میسم

او مجد و شرف معناسنه در رجل سید در انی سیده درها ایله صکره
 بومولاره اطلاق اولندی خدّم اوزرینه شرفلندن ایچون هر نقدر
 انلا ایچون شرف اولر سه قوملری ایچنده سید العبد و سید سیدنلا
 جمعیه سادّه و سادات کلور کذا فی المصباح ندانک جوایی جنتک در
 جنت مهور اللام اولان جاء کلمه سنک نفس متکلم وحده سید در
 کاف خطاب مفعولیدر بو خطاب دخی نداده کی خطاب کیدر قاصدا
 جنت نک فاعلندن حالدر ارجو حال مترادف قبیلندندر جنت نک
 فاعلندن حال اولور سه حال متداخله قبیلندندر قاصدا کلمه سنک
 تختنده اولان فاعلندن حال اولور سه رضا الفایله در کتابة و
 لفظا مدی دخی جائزدر لکن بو مقامده ضروره و وزن همزه سی خذف
 اولندی صحاح جوهریه بزرگه مقصود اولان مصدر محضدر اسم اولان
 مدود اولورق رضادر بو مقامده مصدر مبتی للفاعل اولوق ممکن
 معنی سنک بزدر راضی اولمقلغکی رجایدر اولدیغیم حالده اسم مصدر
 دخی اولوق ممکن معنی سنک بزدر رضاکی رجایدر اولدیغیم حالده
 رضانک کاف اضاقتی مصدرک یا اسم مصدرک فاعلنه اضاقتیدر
 واحتمی افتعال بابندن فعل مضارعک نفس متکلم وحده سید تقیدر
 مرفوع ارجو اوزرینه معطوفدر احوط امریض مضر نسنه لردن برهیز

بو مقامه حادز ساد فخر کانا حضرت باریک
لغز اکلدی سارا اولقده ممکن معنی نینک
لغز اکلدی که صغیر و مسکیم

ایلمکدر بو مقامده شریعت احمدیه ده حرام و مکروه و لائق
اولیان شیلردن کندینی حفظ ایدوب پرهیز ایلمکدر حمی جانک
کسر یله و میمک قصر یله شول بر موضعدر که اجانیک کندی نه تعید سندن
حمایت و حفظ اولنور اطرافنه دیوار یا خود چایلردن دیوار کی شی
یا بمغله که قوری دینور بو اراده مراد شریعت احمدیه در کافرضتی
لامیه در الف کافک فتحه سی شعبه سیدر الف اطلاق دینور

بیان تقطیعات بیت

یا سیدس مستفعان سادات جئ مستفعان تک فاصدا متفاعلن
ارجوار رضا مستفعان له و احمی متفاعلن بحما کافعلات
بو بیتک مصراع اولنده اولان حشولره زحاف اوغرایوب مضمرولمشدر
اضمار جزدن حرف نانیسنی اسکاندرو مصرع نانیسندک جز اولنه
زحاف اوغرایوب ینه اضمار ایله مضمرولمشدر جز نانیسی سالمدر عرضنه
سالمه در ضربتی قسطو عدر قطع اهل عروض اصطلاحنده و تد مجموعک
ساکنی حذف و محرکنی اسکاندر متفاعلن جز نیک و تد مجموعی اولان علن
ساکنی اولان نوننی حذف لیدک و عیننی اسکان ایدک متفاعل کالدی
کلام عربده متفاعل وزنی بولند یغندن فعلازن و ز ننه نقل
ایندک ابیات آتی ده دخی کلن محلا ده بو اصول اوزره عمل اولنه

زحاف مشی معنا سندن عروض
و ضربدن غیر ای جزایه زیاده
یا خود نقصان ایله عارض
اولان تغیره دیر لر کد لک
عروض و ضربده عارض اولان
تغیره غیر لازمه دخی دیر لر که
بیتک عروض و ضربدن غیر
جزارنده اولور اخر لرنده
اولور سه علت دیر لر که
لازمدر مسک

وَاللّٰهُ يٰ خَيْرُ الْخَلٰٓئِقِ اِنَّ لِيْ ۞ قَلْبًا مَّشْوُقًا لِابْرُوْمٍ سِوَا كَا

﴿ بیان معانی بیت ﴾

اللہ تعالیٰ یہ ہمیں یاد رہے کہ کسی مخلوق کو خیر لیسے تحقیق بہتر
 ایچون شوق قلمش قلب وارد رکہ سندن بشقہ سنی استمز

﴿ بیان معانی مفردات بیت و اعراب و اعلا لہ ﴾

واللہ وہ او قسم ایچوندر فعلی محذوف در وجوب اقسمت اللہ تقدیرند
 اصح اقوالہ اللہ لفظی ذات واجب الوجود الخالق لکل شیء معنی
 جزئیستک علمیدر سائر اقوال و ابجاث مفصلتہ مشر و حدر
 یا خیر الخلاق تقدہ نداند و جمعی و بیانی کچدی خیر اخیر دن مخفف
 اسم تفضیلدر الخلاق ناس یا خود مطلقا مخلوق معنا سنہ اولان
 خلیفہ نک جمعیدر خیرک مضاف الیہیدر مفرج موجودات حضرت تریبک
 صفات خاصہ سندن اولان یاسید السادات عنوانیہ بیت اولدہ
 تعبیر ایدوب بو بیتدہ دخی یا خیر الخلاق عنوانیہ تعبیر اتد ان حروف
 مشبہ بالفعل دن فتح اوزرہ مبنی قسمک جو ایدر لی ظرف اولدیغندن
 اسمی اوزرینہ تقدیر اولنوب ان نک خبریدر قلبیا ان نک اسمیدر مشوقا
 قلبیا نک صفتیدر اسم مفعولدر اصل مشوق شاق شوق شوقادک
 واواوزرہ ضمہ ثقیل اولوب ما قبلندہ کی حرف صحیح ساکن شینہ ووردک

پس اجتماع ساکنین اولدی و اویندن اجتماع ساکنینی دفع ایچون
 و اولرک برینی حذف ایتدک و او ساکن ماقبلی مضموم و او ی حالی اوزره
 ترک ایتدک مشوق اولدی شوق آرزو و معنا سنه درک نفس و قلبک
 بر شینه میل و جگمه سندن عبارت در جمعی اشواقدر و یوفی
 الاصل مصدر در جگمک مک مک معناسنه و اصلی اوزره استعمال
 اولنورک نفس و قلبی بر سنه یر جگدر و بارزو مند قلبی تقوله
 شاقینی جُها شوق شوقای هاجینی پس بو اراده مصدر اولان
 شوقدن اسم مفعولدر لایر و مر و مدن لایطلب معناسنه در
 سوی سینک ضمی و کسری ایله معنای ایچندن بو اراده مراد غیر
 معنا سپدر کاف خطاب مضافدر خطابک و بی کجدی الفی اشباعدر

بیان تقطیعات بیت

وَاللّٰهُ يَا مُسْتَفْعِلْنَ خَيْرًا لِّمُسْتَفْعِلِنِ ثِقَانٍ لِي مُتَفَاعِلِنِ
 قَلْبًا مَشُو مُسْتَفْعِلِنِ قَالَا يَرُو مُسْتَفْعِلِنِ مُسَوَاكَ اَفْعَالِنِ
 مصرع اول و ثانی نیک جز اول و ثانی لرینه زحاف او غر ایوب مضمدر
 اولمشدر رینه عرضی سالمه و ضربی مفعول اولمشدر اضمار و قطع
 تعریفی بیت سابقه کجدی بتلری تقطیعدن مقصود مزاوران
 بیته خلل کلیموب سلیس او قنوب فقیر عاجزه دعایه وسیله اولمقد

و بحق قولى جنتك اوزرينه
معطوفه دياسيد السادات
اولنده اعتبار اول نور يا خود
واو ابتدائيه در ميب

و بحق جاهك انتى بك مغرم * وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اَنْتٰى اَهْوَاكَا

بيان معانى بيت

ودخى باسيد السادات سنك رتبك كن ومنصبك حقيتنه يمين
ايد رمكه تحقيق بن سكا حريص ومشتاق والله تعالى بلور تحقيق
بن سكا محبت ايد رم يا خود بن الله تعالى به قسم ايد رمكه الله تعالى
بلور تحقيق بن سكا محبت ايد رم بمو معنى ثانيه كوره والله لفظنى
مجرور انتى نك همزه سنى مكسور او قوملى زير اقسامك جوابى اولور

حق حرمت معناسنه اولدينه
كوره معناسنك منصبك
حرمنه قسم ايد رم

بيان معانى مفردات بيت واعرابه واعلامه

و بحق ده با قسم اچوندر جوابى انتى در نك ان حاجب مرحوم و يتلقو
القسم باللام وان وحروف التنفى بيورر فعلى محذوف در اقسام بحق
جاهك تقديرنده در حق بو اراده ثبوت وتحقق معناسنه در صفتك
موصوفه اضافتى اولوق محتملدر معنى جاه محققنه قسم ايد رم
ديمك اولور حق حرمت معناسنه اولوقده محتملدر بوصورنده
حقل مضاف اليه اولور اضافه لاميه ايله جاه قدر و منزلت
معناسنه در انتى ده ان حروف مشبهه بالفعل دن نون نون وقايه
يا يا متكلم وحده ياسيدر سکون اوزره مبنى محلا منصوب ان نك
اسميدر بك ده كى با مؤخر مغر نه متعلقدر كاف خطا بلر

بو اراده ساثلر سوء الس
ايد لر سه كه مخلوقه قسم
اولور حق جاه ايسه مخلوقدر
زير انده الله تعالى نك غيرى
تعظيم وارد ر بوندن اچون
نبى صلى الله عليه وسلم
بيوردى من حلف بغير الله
فقد اشرك جوابى بر مضاف
تقدير ايد رم ز مقسم بر اول
اولور تقدير كلام سنك
جاهك حقيتنك رب سنك
بن قسم ايد رم ديمك اولور
مستند

و تعلق بر نسنه به پک حریص اولوب
 دو شکون اولوب
 مکرر

رسول الله صلى الله عليه وسلمه در مغرمه مغرمه بغير مدن اسم مفعول
 درد و عشقه گرفتار اولان آشفته به دینور يقال هو مغرمه ای اسید
 الحبت و بر نسنه به پک دو شکون حریص اولان آدمه دینور بقلا
 هو مغرمه به ای موعث والله ده و او استینافیه اولوب سوال مقدره
 جوابدر سوال مقدره کویا شول و جمله در که ای امام ناظم مصرع
 اولده سن قسم ایدوب بیورد که که یار رسول الله بن سکامشتاقم
 نه دن معلوما حتما لکه بر فور و لفظ کدن عبارت اوله جواب بیورد که
 الله تعالی بلور خلا فی کفر در تحقیق بن سکایا رسول الله محبت
 ایدرم والله ده و او قسم ایچون اولمقده محتملدر بو تقدیرجه لفظ
 جلال مجرور اولور تقدیر اوله کوره یعلم والله مبتدأ سنک خبری
 اولوب اننی هنزه نك فخیله یعلم نك مفعولینی مقامنه قائمدر
 تقدیر ثانیبه کوره جمله معترضه اولوب مبتدأ محذوف ک خبری
 اولور تقدیری هو یعلم اولور قسمک جوانی اننی اهو اسک اولور
 بو تقدیرجه اننی نك هنزه سنی مکسور او قوملی اهو ی باب
 رابعدن هوی هوی هوی دن فعل مضارعک نفس منکلم
 وحده سی اولور هوی محبت معناسنه کاف خطاب فتح اوزره
 مبنی محلی منصوب مفعول به صریحیدر اهو انک الفی اشباعدر

بیان تقطیعات بیت

وَيَحْيِي جَا مَتَفَاعِلُنْ هِيَكْ اِنْتِنِي مَتَفَاعِلُنْ يِكْ مُفْرَمٌ مَتَفَاعِلُنْ
وَاللَّهُ يَعْ مُسْتَفْعَلُنْ لَمَّا اِنْتِنِي مَتَفَاعِلُنْ اَهُوَ اَكَا مَفْعُولُنْ

بویدینک مصرع اولنک جمیع اجزاسی سالمردرو مصرع ثانینک جذ
اولی مضمرو جزه ثانسی سالم وجزه ثالثی که ضربیدر اصل و زوره
مقطوع اولدقد نصکره زحاف اضممار اصابت ایدوب مضمربز خوف اولمشدر

اَنْتَ الَّذِي لَوْلَاكَ مَا خُلِقَ اَمْرُو * كُلُّ وَا لَخَلِقَ الْوَرَى لَوْلَا كَا

کلا نسخه

بیان معانی بیت

ودخی یاسیدالتسادات سن شول بر ذات سنکه اگر سن اولیایدک
بنی آدمدن هیچ بر کسه خلق اولنمزدی ودخی سن اولیایدک مخلوقاتدن
هیچ بر شی خلق اولنمزدی امام دیلمینک روایت ایلدیکی حدیث قدسیدن
ایچون ابن عباس رضی الله عنهما دن مرفوعاروایت اولنڈ اتانی جبریل
علیه السلام فقال با محمد لولاك ما خلقت الجنة ولولاك ما خلقت
النار ابن عساکر روایتند لولاك ما خلقت الدنيا اما لولاك لما
خلقت الافلاك امام صفغانی موضوعدر دیدی کذافی الخلاصة
لکن معناسی صحیحدر دیلمینک وابن عساکر روایت ایلدی کلری
حدیثلردن ایچون خلاصه جیبب اگر جمله موجوداتک سببیدر

امام صفغانی صادق فقیه
مشارق شریفک مؤلفیدر
میم
م

اخفش قولنه كوره ضمير متصوب يا مجرور اولان كاف خطابی ضمير مرفوع منفصل اولان انت لفظنه استعان
 ايدوب خبری وجوبا مجذور قدر تقدير كلام لولا انت موجود ما خلق امرؤ و بولولانك جوابنه لام تاكيد
 داخل اولور بويينده حذف اولندي ضرورة وزن يا چون و بولولا حرف در كره حرف جر اولسون
 وكرة اولسون لكن حرف ۱۳

شرط دكلد زير احرف
 شرط اولور در محوره مسم

بيان مفردات بيت واعرابه واعلاله
<p>انت ضمير منفصل خطاب مبتدا الذي اسم موصول صلة سي لولاك جملة سي صلة موصول مبتداك خبر يدر و بونك جملة سي حذف عاطف ايلا جئتك او زرينه معطوف قدر يا سبتا لسادات اولندي معتبر در بوند نصكره كلان ابیات دخی بویله در لولا حرف جر در اولك ثبوت و تحققندن تا نینك انتفاسی ایچوندر خلاصه دیمك اولور سنك وجودك اولییدی لكن سنك وجودك اولدی بنی آدمك و مخلوقاتك وجودی اولمق اولدی نفی نفيه اوغرا یحقی وجود معنا سنی قاده ایلدی یعنی بنی آدم و مخلوقات موجود اولدی لر تفصیلی اظهار شرحی اطه لیده و امتحان لادیکاده در مانافیه خلق فعل ماضی مجهول امری نائب فاعلی اصل فاعلی الله تعالی در امرؤ بنی آدم دیمك اولور رجالتنه و نسواننه اطلاق اولنور تغلیبا راسنك حرکه آخرین حرکه سینه تا بعدر تفصیلی محلنده در كل تاكيد معنوبدر سیاق نفیده واقع اولان عموما فردای بی تاكيددر اجزا بولند و غنڈ قوم کی تنوینی مضاف الیهدن عوضدر کلهم تقدیرنده بعض شراح کلا او قیوب كافك فخیله اصلی حرف ردع اولوب حقا معنا سنه دخی کلد یکنه بناء انك دخی وجهی وارد در و لخلق الوری</p>

و لولا هی لامتناع شی
 لوجود غیره فاتها بجز بیها
 اذا اتصل بها ضمیر كما ورد
 فی بعض اللغات نحو لولاك
 لهدك عمرو فسیبویه
 تصرف فی العامل ثلاثی
 التاویل فی ألفاظ كثيرة
 فجعل لولا حرف جر یعنی زك
 منزلته لانه فی المال واقع
 موقع لام التعلیل فان المعنی
 لم یهلك عمرو لوجودك
 و الاخفش تصرف فی الضمیر
 لان الاشكال من قبله فهو
 احق بالتاویل فجعله مستعانا
 للمرفوع كافی قولهم ما انا كانت
 والاكثر لولا انت بانفصال
 الضمیر لكونه مبتدا حذف
 خبره وجوبا اظهار شرح

و بولولانك لولاك لولاك لولاك
 لان كاف الخطاب ضمیر
 او مجرور محوره
 ای كاستعارة انت الضمیر
 زك امرؤ رجله دینور امرؤ
 دینك بی بی مسیبه

مؤخر لولا كانك جوابيدر ضرورة وزندن تقدیر اولندی باخود
 ما خلق امرؤا وزرینه معطوف اولوب لولا کا ثانیه لولا که اولی بی
 تاکید اولور لانا فیه خلق معلوم الوری مطلقا مخلوق معناسنه
 فی الاصل ورنی ورتتمک معناسنه مخلوق قدبری برینی
 اورتوکندن وری دینلدی لغته مراجعت ایله معلوم اولور

بیان تقطیعات بیت

أنتَ الَّذِي مَسْتَفْعَلٌ لَوْلَا لَكَمَا مَسْتَفْعَلٌ خُلِقَ أَمْرٌ مَتَفَاعِلُنْ
 كَلَّ لَوْلَا مَسْتَفْعَلُنْ خُلِقَ الْوَرَى مَتَفَاعِلُنْ لَوْلَا كَا مَفْعُولُنْ
 بوبیتک مصرع اولنک جزء اولنه و ثانيسنه اضمار اوغرابوب مضمير
 اولمشدر در عرضی سالمه در و مصرع ثانيسنک جزء اولنه اضمار اوغرابوب
 مضمير اولمشدر جزء ثانيسی سالمدر جزء ثالثی که بیتک ضربیدر یا لکنز
 مقطوع اولاجفکن مضمرد اولوب زحاف اضمار ایله مزحوف اولمشدر

کلاسنجه سنه کوره ینه
 مستفعلن ایله وزن
 اولمشدر

أنتَ الَّذِي مِنْ نُورِكَ الْبَدْرُ الْكُتَيْبِيُّ وَالشَّمْسُ مُشْرِقَةٌ مِنْ نُورِهَا كَا

بیان معانی بیت

ودخی یاسید السادات سن شول ذاتسنکه سنک نور کد زبدر که
 ابولک اون در دیدر کسوه لندی یعنی نوری تام و کامل اولدی
 ودخی کونش سنک حسنک نورندن ضیا و پردی یعنی بارلدی

شارحک نسخه سنده
 من نوره ضمیر غائب ایله
 بو تقدیرجه ضمیر موصول
 عائد اولور مستقیم
 بر شخه ده اکتسی برنده
 اکتب واقع اولمشدر
 اکا کوره معنی سنک

نور کدن بدر نور اکتساب ایلدی دیمک اولور سیم

خلاصه معنی دیمک اولور که شمس و قمر بلکه کونین رسول اکرم
 حضرت تریک وجودند در و رسول محترم حضرت لری وجودک
 ماهیات اوزرینه فیضانده وجودک موجودات اوزرینه سیلانند
 واسطه در و امام ناظم حضرت تریک بویتنده لولاله لماخت الافلاک
 حدیث قدسی سنه تلمیحی وارد رنتکم علی القاری مرحوم قصیده
 برده نک فان من جودک الدنیا و ضررتها بیتک شرحده روایت ایلدیگر
 اول ما خلق الله نوری فنظر الله الیه نظر هیهة فانشق نصفین فخلق من
 نصفه الکونین حدیث شریفه اشارت وارد رنتکم امام بصیری بو
 معناره بویتلده لولاله لوتخرج الدنیا من العدم و دخی فان من جودک
 الدنیا و ضررتها و من علومک علم اللوح و القلم اشارت ایدر معنی دیمک
 اولور که قمرک بدر اولدیغی حالده و غیره احوالده منور اولسی
 بلکه قمرک کندی وجودی کذلک شمسک اشراق و ضیا و پر مسی بلکه
 کندی وجودی رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت تریک نورندک
 خالق و ایجاد اولمشدر و الحاصل جمع موجودات نک نورنددر

بیان مفردات بیت و اعرابه و اعلاله

انت ضمیر خطاب مبتدا الذی اسم موصول صله سی اکتسی صل
 موصول جمله سی مبتدا نک خبری من نورک ده من مؤخر اکتسیه متعلقه